

Les lluites
de les dones,
ahir i avui

90 anys
del

Sufragi Femení

barcelona.cat/90-anys-sufragi-femeni
#90AnysSufragiFemeni

2 - 13 / 10 / 2021
Jornades de commemoració
del dret a vot de les dones i el llegat
de Clara Campoamor.

Ajuntament de
Barcelona

Commemoració dels 90 anys del sufragi femení

Les lluites de les dones, ahir i avui

Del 2 al 13 d'octubre de 2021

El Born CCM

L'1 d'octubre de 1931, les Corts Constituents espanyoles van aprovar el sufragi universal i es va instaurar, per primera vegada a l'Estat espanyol, el dret de les dones a votar. Coincidint amb aquests 90 anys de sufragi femení, la Regidoria de Memòria Democràtica i El Born CCM presenten un programa de commemoració amb el propòsit d'obrir un espai per conèixer, analitzar i reivindicar les lluites pels drets de les dones que han contribuït a enfortir les nostres pràctiques democràtiques en les darreres dècades.

Aquesta efemèride ens brinda la possibilitat no només de rendir tribut al llegat polític de l'artífex principal d'aquesta gesta, l'advocada i escriptora Clara Campoamor, sinó que també ens permet repensar les lluites feministes contemporànies a la llum de les seves aportacions històriques. Quina ha estat la seva empremta? Com podem interpretar avui les reivindicacions polítiques de les dones a la llum d'aquestes herències?

Sufragistes angleses acabades d'alliberar de la presó Holloway de Londres, 1908.

© Album / Museum of London / Heritage-Images

Pàgina de la revista *Estampa*, 12 setembre de 1931, p. 13.

La lluita pel sufragi femení

A meitat del segle XIX s'inicia el moviment sufragista a Anglaterra, amb una forta repercussió internacional. Les primeres reivindicacions a l'Estat espanyol daten del 1877 i 1907-08. No obstant això, el debat pren força amb l'adveniment de la Segona República espanyola, i en el

Pàgina de la revista *Nuevo Mundo*, 18 setembre 1931, p. 30.

després de constatar que la seva ordre de detenció per part del règim franquista continuava vigent i que, per tant, no podia tornar a Espanya com pretenia. Campoamor va morir discretament a la ciutat suïssa el 1972.

marc de les Corts Constituents de 1931, es comença la discussió sobre l'oportunitat de preveure el dret del sufragi femení a la nova constitució. La màxima figura que defensa el reconeixement d'aquest dret a la Constitució i la immediata aplicació és Clara Campoamor, advocada i membre llavors del Partit Radical, del qual es desmarcaria més tard. La seva defensa del vot femení, sempre des de la valentia, la constància i la perseverança, la van allunyar de l'esfera pública a partir del seu exili en esclatar la Guerra d'Espanya. El 1937 va començar el seu llarg i definitiu exili, primer a Ginebra; poc després a l'Argentina, on residiria fins al 1955, quan es va traslladar a Lausana

Clara Campoamor al míting femení a favor del desarmament universal, 1932.
© Josep Maria de Sagarra ANC

Activitats

**Dissabte,
2 d'octubre 18h**

Acte inaugural

Acte de commemoració de l'establiment del sufragi femení i de celebració de la conquesta de drets per part de les dones on es vol rendir tribut al llegat polític de Clara Campoamor, i alhora obrir un espai per (re)pensar les lluites feministes contemporànies a la llum de les seves aportacions històriques.

- > Amb la participació de la Tinenta de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI, Ilm. **Laura Pérez Castaño**, el regidor de Memòria Democràtica, Ilm. **Jordi Rabassa**, i les intervencions de **Fina Birulés** i **Bel Olid**.
- > Estrena de *La mujer quiere alas*, peça audiovisual de **Carolina Astudillo** sobre Clara Campoamor i el sufragi femení a Espanya.
- > Lectura dramatitzada de textos de Clara Campoamor a càrrec de **Francesca Piñón**.
- > Conducció de l'acte a càrrec de la periodista **Eva Arderius**.

**Dimarts,
5 d'octubre 18h**

Taula rodona

Llums i ombres de la instauració del sufragi femení

Aquesta taula aborda, des d'una perspectiva eminentment històrica, el controvertit procés, tant a dins el Congrés dels Diputats com en els moviments socials, culturals i polítics de l'època, de consecució del dret de vot de les dones. Es rescatarà la trajectòria de Clara Campoamor, i també d'altres figures, principalment dones, que van tenir un paper destacat en el debat sobre el sufragi universal.

- > Amb la participació de **Mary Nash**, **Marifé Santiago** i **Antonina Rodrigo**.

**Dimecres,
6 d'octubre 18h**

Projecció i col·loqui

***La mujer olvidada*, de Laura Mañá** basada en la novel·la *La mujer olvidada*. Clara Campoamor y su lucha por el voto femenino d'Isaías Lafuente.

- > Amb la participació de **Laura Mañá**, **Isaías Lafuente** i **Miriam Porté**.

**Dijous,
7 d'octubre 19h**

Taula rodona

**Legalitats i legitimitats.
La lluita feminista per als drets
polítics i socials**

Aquesta taula planteja una mirada dins i fora del marc jurídic contemporani per situar els avenços i retrocessos en l'exercici dels drets polítics i socials al nostre país. Les intervencions abordaran les limitacions i progressos de la lluita feminista en el terreny jurídic, on es tindran en compte els reptes actuals en la cerca d'igualtat, com ara el vot migrant.

- > Amb la participació de
**Encarna Bodelón,
Pastora Filigrana i
Eugenia Rodríguez Palop.**

**Dimecres,
13 d'octubre 18h**

Taula rodona

**Vigència del llegat de
Clara Campoamor. La participació
de les dones en l'esfera política**

Aquesta última taula analitza la implicació política de dones i com aquestes també generen noves formes d'acció política. Des de la participació de base en moviments socials fins al treball institucional, les dones contribueixen a ampliar el terreny de la política.

- > Amb la participació de
**Basharat Changue Canalejo,
Gala Pin i Custodia Moreno.**

Organització: Regidoria
de Memòria Democràtica
i El Born CCM

**Comissariat i moderació
de taules:** Mar Trallero
i Marta Venceslao

**Coordinació i comissariat
de continguts audiovisuals:**
Paula Kuffer

**El Born Centre
de Cultura i Memòria**

Totes les activitats requereixen
reserva prèvia

Més informació i reserves a:
barcelona.cat/90-anys-sufragi-femeni

#90AnysSufragiFemení

barcelona.cat/90-anys-sufragi-femeni
#90AnysSufragiFemeni